

Orcsik Roland

Tisztulási folyamatok

Jó, hogy most itt ülök egy csónakban, novemberi hidegben. Jó, hogy meleg kabát van rajtam, és nem fázom. Hogy az evezőt a kezemben tartom, amivel irányíthatom a csónakot. Hogy most kívülről látom magamat, tükröződésemet a vízben. Aki hozzád beszél, e vidéken született, talán ebben a folyóban tanult meg úszni, persze ez nem biztos, hullámzóak az emlékek. Szinte egész gyerekkorát itt, a Tiszán töltötte. Amikor először átúszott a túlsó partra, az egyfajta beavatás volt. Ott a túlsó oldalon állt egy magas, vízre hajló fűzfá. Arra a fűzfára föl lehetett mászni, tilos volt fejest ugrani, mindenki azt mondta, kitörheted a nyakad. Egyszer megpróbáltam, úgy éreztem, valami hatalmas dolgot műveltem. Később megtudtam, hogy egy korombeli fiú így halt meg. Túl sekély volt a víz azon a ponton, ahol ő belecsapódott, és valóban a nyakát törte. Én nem tudom, mért jutott ez az eszembe, nem tudom, hogy ez miért jutott eszébe annak, aki most hozzád beszél. Látni a láthatatlant, a halakat, a Tisza vízi világát, mint amikor próbálok elképzelni a szikla összetartó erejét. Ahogyan írok, ahogyan gondolkodom, ahogyan érzek. A szülővárosomban mindig a betonlépcsős strandnál fürödtem, mert ott voltak a barátaim, ott voltak a bikinis lányok. Valójában mindig is szerettem volna fölfedezni a Tisza egy új szakaszát, ahol még nem úsztam, fölfedezni egy ismeretlen földnyelvet. Fürödtem már Gangeszben is, Rishikeshben a Himalája alatt. Állaga hígabb a Tiszáénál, világosabb, jóval hidegebb, a sodrása ellenállhatatlanabb. Ám ugyanolyan homályos, hiába nyitottam ki a szemem, semmit sem láttam benne. Azt reméltem, valami csodában részesülök a szent folyóban. Aztán a sodrással szemben nagy nehezen tudtam csak kivergődni a partra. Miközben száradtam a napon, élveztem a bőrömön legördülő cseppeket, a Tiszára gondoltam, s arra, hogy milyen jó, hogy itt vagyok. A Tisza egy olyan történet, egy olyan kezdet, amely arról ad hírt, hogy én véget érek, ám Tisza, hacsak ki nem szárad, mindaz, ami itt volt és ami itt lesz, mint Ulaj és Hiddekel partjainál, amikor elhullanak az értelmesekek közül is, hogy megpróbáltassanak, megtisztíttassanak és megfehéritesenek a vég idejéig; mert a rendelt idő még hátra van. Amikor már nem élek, legalábbis nem én élek. A Tiszába lőtt foglyok névsora, majd ráadásaként a bosszú: kuss. És föltámad a hullám, és hallám a gyolcsba öltözött férfiút, a ki a folyóvíz felett vala, hogy felemelje az ő jobb kezét és bal kezét az ég felé, és megesküvék az örökké élőre, hogy ideig, időig és fél időig, és mikor elvégezik a szent nép erejének rontását, mindezek elvégeztetnek. Téged hogy hívnak? Dánielnek. És ki vagy? Óvodában ismertem egy Dánielt, kevert származású volt, mint én. Csak neki az apja volt szerb, nem az anyja, mint nekem. Dániel szerb, én magyar csoportba jártam. Minden szünetben az óvodai játszótér kopott traktorgumijaiért verekedett a két tábor. Dániel egyszer odajött hozzám, barátkozni akart, kezét nyújtotta, én viszont ököllel az arcára csaptam. Aztán iskoláskorunkban együtt jártunk karatéra, meg Tiszára úszni. Majd jött a háború, nem tudom hová sodródott,

a vezetéknevét elfelejtettem. Lehet, hogy ő nem is emlékszik arra az óvodai ütésre. Vagy máshogyan emlékszik. Vagy sehogyan sem. Ha még él egyáltalán. Óvodában semmit sem tudtam Dániel prófétáról, nem is nagyon érdekelt a vallás. Igazából félttem a komor, fojtó tömjénszagot árasztó templomoktól, azoktól a halált idéző viasztestektől. Ám leginkább a szigorú papok ijesztettek meg, még ma is borsódzik a hátam, ha rájuk gondolok. Egy barátomnak volt egy csónakja, nem olyan, amilyenben most én ülök, hanem motorcsónakja. Amikor a cimboráimmal éppen nem volt kedvünk átúszni a Tiszát, szóltunk neki, vigyen a túlsó partra minket. Felbőgött a motor, beszálltunk, érzem most is a benzinszagot, és szelni kezdtük a vizet. Hátra-hátrapillantottam a betonlépcsős strandra, a motor propellereitől kisebesedett, fodrozódó Tiszára. Majd könyékig a folyóba nyúltam, élveztem, ahogyan hullámot vetek, mintha vízi uszonyom nőtt volna. Engem hiába kérsz meg, hogy vigyelek át a túlsó partra. Nem nagyon tudok evezni, egyszer már próbálkoztam vele, a feleségemmel a csónakban körbe-körbe forogtunk, aztán valahogy rájöttem, hogyan lehet evezni, és sikerült egy ideig haladni, aztán valami megint történt, és újra körbe-körbe pörögtünk. Mégsem én leszek az, aki téged a csónakban átvisz a túlsó partra, a magas fűzfák közé. Szóval, ugorj egyedül a Tiszába, zsupsz, és úszd át. Esetleg tanulj meg evezni, jobban, mint én. Jó, hogy majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.